

פרשת תְּרוּמָה — מתי ייבנה המקדש השלישי?

נאמר בפרשה: "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" (כה ה).

על פסוק זה כתב הרמב"ם בהלכות בית הבחירה (פרק א הלכה א): מצנת עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקורבנות, וחוגגים אליו שלוש פעמים בשנה, שנאמר "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ".

המקדש מוזכר בתורה בפעם הראשונה בשירת הים: "תִּבְאֲמוּ וְתִטְעַמוּ בְּהַר נֹחַלְתָּהּ, מְכוֹן לְשִׁבְתָּהּ פְּעֻלַּת ה', מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי פּוֹנְנוּ יְדִיד" (שמות טו יז). פירוש הפסוק: בית המקדש ייבנה כאשר עם ישראל ייכנס לארץ ישראל ויתנחל בה.

אם כך, נשאלת השאלה: מדוע חל שינוי בתוכנית? מדוע המציא הקב"ה את הרעיון של בית מקדש נייד? מדוע עוד לפני שיגיעו אל המנוחה ואל הנחלה ציווה הקב"ה בפרשתנו לבנות כבר במדבר את המשכן להשראת שכינתו?

התשובה על כך בגמרא במסכת כתובות (סב:): הגמרא מספרת שכאשר התארכו בניו של רבי יהודה הנשיא, התנו הורי החתן עם הורי הכלה שהחתן ילמד שתיים עשרה שנה לפני החתונה, ובסיום הלימודים תיערך החתונה. אבל כשראה החתן את הכלה בפעם הראשונה, הוא אמר להורים שהוא מעדיף ללמוד רק שש שנים עד החתונה. וכשראה אותה פעם שנייה אמר: "קודם אתחתן איתה ואחר כך אלך ללמוד".

אחרי שאמר זאת, התבייש החתן מאביו, רבי יהודה הנשיא, שהוא מעדיף להתחתן מייד ורק אחרי כן ללמוד. אמר לו אביו: "בני, דעת קונך יש בך!" כלומר, אינך צריך להתבייש על חוסר סבלנותך ורצונך העז להתחתן כבר, שהרי אתה נוהג בדיוק כמו שנהג בורא העולם עם הכלה שלו: בתחילה רצה הקב"ה לשכון במקדש בארץ ישראל לאחר שיכבשוה ישראל, אבל אחרי שהוא ראה איך עם ישראל מקבלים בשמחה את התורה בהר סיני, אמר ה': "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ" כבר עכשיו במדבר!

גם אנחנו מצווים היום לקיים את מצנת העשה של בניית המקדש, ואין צורך לדחות זאת עד לבואו של המלך המשיח. כך מפורש בתלמוד הירושלמי (מעשר שני פרק ה הלכה ב) בשם רבי אחא, שבית המקדש השלישי ייבנה לפני שתשוב מלכות בית דוד. וכך כתב הרמב"ם בהקדמה למשנה, שמסכת מידות נכתבה כדי שנדע איך לבנות בעצמנו את המקדש.

וכתב רבי ישראל מאיר הכוהן, ה"חפץ חיים", בהקדמה לספרו "ליקוטי הלכות" על הלכות קודשים, שלא די להתפלל על בניין המקדש, אלא צריך ללמוד את ההלכות המעשיות הנוהגות במקדש, ומתוך כך נזכה לבנות את בית המקדש במהרה בימינו.